विशयः 1 Doubt, uncertainty, the second of the five members of an Adhikaraṇa, q. v.; मुञ्चन्ति गुर्वशुचिताविशयेन किं न चक्राङ्कवैष्णवमनुग्रहणादि सर्वम् Viś. Guṇa. 368. -2 Refuge, asylum.

विशरः 1 Splitting, bursting. -2 Slaughter, killing, destruction.

विशल्य *a.* 1 Free from trouble or anxiety, secure. -2 Free from thorns or darts; विशल्यौ चापि सुग्रीवः क्षणेनैतौ चकार ह। विशल्यया महौषध्या दिव्यमन्त्रप्रयुक्तया ॥ Mb. 3. 289. 6. -ल्या N. of several plants :-- दन्ती, गुडूची, अजमोदा &c. **-Comp.** -करण *a.* healing wounds inflicted by arrows. -करणी a particular herb with medicinal properties.

विशस् 1 P. 1 To cut up, kill; U. 4. -2 To immolate, sacrifice.

विशसनम् 1 Killing, slaughter, immolation; तस्यास्त्वं दुहितुस्तथा विशसनं किं दारुणेऽमृष्यथाः U. 4. 5; N. 19. 12. -2 Ruin. -3 Battle; शोणितोदां रथावर्तां कृत्वा विशसने नदीम् Mb. 7. 16. 43. -4 Cutting, dissecting. -नः 1 A sabre, crooked sword. -2 A sword in general.

विशसितृ *m.* A dissector; Ms. 5. 51.

विशस्त *p. p.* 1 Cut up, hacked. -2 Rude, ill-mannered; P. VII. 2. 19. -3 Praised, celebrated.

विशस्तृ *m.* 1 An immolator. -2 A Chāṇḍāla.

विशस्त्र *a.* Weaponless, unarmed, defenceless.

विशाखः 1 N. of Kārtikeya; वक्षो विशाखविशिखव्रणलाञ्छितं मे Mv. 2. 38. -2 An attitude in shooting (in which the archer stands with the feet a span apart). -3 A beggar, petitioner. -4 A spindle. -5 N. of Śiva. -6 N. of a god, frequently mentioned by Pāṇini and Patañjali along with *Skanda*; *e. g.* see Mbh. on P. VI. 3. 26, VIII. 1. 15. -*a.* also विशाखक; Branched, forked. **-Comp.** -जः the orange tree.

विशाखल See विशाख (2).

विशाखा (usually in the dual) N. of the 16th lunar mansion consisting of two stars; किमत्र चित्रं यदि विशाखे शशाङ्कलेखामनुवर्तेते Ś. 3.

विशातनम् 1 Rending asunder, cutting off, destroying; नमस्ते देवदेवेश सनातन विशातन Mb. 7. 83. 18. -2 Setting free, delivering, releasing.

विशाप *a.* Freed from a curse.

विशायः Sleeping in rotation, the rest enjoyed in rotation by the sentinels on watch.

विशारणम् 1 Splitting, rending. -2 Killing, slaughter.

विशारद *a.* 1 Clever, skilful or proficient in, versed in, conversant with (usually in comp.); नानाशस्त्रप्रहरणाः सर्वे युद्धविशारदाः Bg. 1. 9; मधुदानविशारदाः R. 9. 29; 8. 17. -2 Learned, wise. -3 Famous, celebrated. -4 Bold, confident. -5 Beautifully autumnal. -6 Lacking the gift of speech. -दः The Bakula tree.

विशाल *a.* 1 Large, great, extensive, spacious, broad, wide; गृहैर्विशालैरपि भूरिशालैः Śi. 3. 50; रथचरणविशालश्रोणिलोलेक्षणेन 11. 23; 17. 47; R. 2. 21; 6. 32; ते तं भुक्त्वा स्वर्गलोकं विशालम् Bg. 9. 21. -2 Rich or abounding in; श्रीविशालां विशालाम् Me. 30. -3 Eminent, illustrious, great, noble, celebrated. -लः 1 A kind of deer. -2 A kind of bird. -ला 1 N. of the town Ujjayinī; पूर्वोद्दिष्टामनुसर पुरीं श्रीविशालां विशालाम् Me. 30. -2 N. of a river. -3 Colocynth (Mar. मोठी कंवडळ). **-Comp.** -अक्ष *a.* large-eyed. (-क्षः) 1 N. of Viṣṇu. -2 of Garuḍa. -3 an epithet of Śiva. -4 N. of an ancient authority on the science of Govt. referred to by Kauṭilya; Kau. A. 1. 15. (-क्षी) an epithet of Pārvatī. -कुलम् a noble or eminent family; रूपयौवनसंपन्ना विशालकुलसंभवाः। विद्याहीना न शोभन्ते निर्गन्धा इव किंशुकाः ॥ H. -त्वच् *m.* Alstonia Scholaris (Mar. सातवीण). -विजयः A kind of military array.

विशालता, -त्वम् 1 Greatness, magnitude. -2 Eminence.

विशिख *a.* Crownless, crestless, pointless. -खः 1 An arrow; माधव मनसिजविशिखभयादिव भावनया त्वयि लीना Gīt. 4; R. 5. 50; Mv. 2. 38. -2 A kind of reed. -3 An iron crow. -4 (In Math.) A versed sine.

विशिखा 1 A spade. -2 A spindle. -3 A needle or pin. -4 A minute arrow. -5 A highway; विशिखायां सौवर्णिकप्रचारः Kau. A. 2; Śi. 15. 70. -6 A barber's wife. -7 A sick-room.

विशित *a.* Sharp, acute.

विशिपम् [विशेः कपन् Uṇ. 3. 145] 1 A temple. -2 An abode, a house. -3 A palace.

विशिष् 7 P. 1 To particularize, individualize, specify, define. -2 To distinguish, discriminate. -3 To aggravate, heighten, enhance, intensify; पुनरकाण्डविवर्तनदारुणो विधिरहो विशिनष्टि मनोरुजम् Māl. 4. 7; U. 4. 15. -4 To surpass, excel; विशेषको वा विशिशेष यस्याः श्रियं त्रिलोकीतिलकः स एव Śi. 3. 63. -*Pass.* 1 To be different from; स्वदेहान्न व्यशिष्यत R. 17. 62. -2 To be better or higher than, surpass, excel, be preferable or superior to (often with abl.); तस्माद् दुर्गं विशिष्यते H. 3. 50; Mv. 7. 39; मौनात् सत्यं विशिष्यते Ms. 2. 83; 3. 203; (also with instr. and gen.); सर्वेषामेव दानानां ब्रह्मदानं विशिष्यते Ms. 4. 233. -*Caus.* 1 To distinguish, particularize. -2 To surpass, excel; मदनमपि गुणैर्विशेषयन्ती Mk. 4. 4; M. 3. 5.

विशिष्ट *p. p.* 1 Distinguished, distinct. -2 Particular, special, peculiar, distinctive. -3 Characterized by, endowed with, possessed of, having. -4 Superior, best (of all), eminent, excellent, choice; विविष्टानि स्वकर्मसु